Седмична колумна високог представника за БиХ, Кристијана Шварц-Шилинга: “Три члана, једно Предсједништво”

У понедјељак ће ново Предсједништво Босне и Херцеговине преузети дужност. Предсједништво било које земље има веома важну репрезентативну и симболичну функцију, како на домаћој, тако и на међународној сцени. Трочлано Предсједништво у овој земљи представља креативан одговор на сложен изазов. Током протеклих десет година, ова јединствена институција некада је успијевала одговорити на те изазове, али некада и није била успјешна у томе.

Када јесте успијевала, извршавала је дужност која је неопходна у сваком функционалном демократском друштву – а то је снажан и непристрасан ангажман са циљем одбране интереса грађана у самом срцу политичког процеса, истовремено представљајући и заступајући грађане Босне и Херцеговине на адекватан, достојанствен начин на државним и међународним догађајима. То је била институција на коју може бити поносан сваки грађанин, а не само грађани из једног од конститутивних народа.

Када није успијевала, још је више нарушавала вјеру грађана у политички процес на домаћем плану, те је доводила у питање способност представника Босне и Херцеговине да представљају земљу на међународној сцени. У понедјељак ће се десити нови почетак и сви ми, грађани ове земље и они који јој желе добро, желимо да ново Предсједништво успије.

Начин на који се тај успјех може постићи је јасан. Предсједништво добро функционише када његови чланови поштују

своју формалну обавезу да представљају све грађане, а не само оне који су гласали за њих.

Као што је свима познато, три члана Предсједништва долазе из три конститутивна народа. Међутим, оно што је мање познато је чињеница да они не представљају конститутивне народе као такве. Предсједништво и његови чланови представљају и раде у име цијеле земље.

Институција је постизала неуспјехе, и због тога долазила на лош глас, када су њени чланови постајали поборници једног или другог конститутивног народа. Добро је функционисала када су њезини чланови радили сложно како би осигурали корист за цијелу земљу.

Готово сваки члан Предсједништва у прошлости се, барем у јавности, обавезао да ће водити рачуна о интересима свих грађана, чак иако у пракси неки од њих очигледно нису поштовали тај принцип.

Нема сумње да ће се и три новоизабрана члана Предсједништва у јавности обавезати да ће радити у интересу цијеле земље и сваког грађанина, а не само одређеног бирачког тијела. Од њих очекујем да ту обавезу испоштују и да дјелују за опште добро.

Ако се процес уставне реформе буде одвијао брзо и успјешно, као што се надамо, ово би могло бити посљедње Предсједништво које ради у складу са сложеним правилима дефинисаним Дејтонским мировним споразумом. Али, све док се не деси таква промјена, ово је Предсједништво које имамо, и оно мора извршавати своје дужности у складу са законом, те ефикасно и практично у највећој могућој мјери.

Прошле седмице сам се састао са тројицом новоизабраних чланова Предсједништва, Жељком Комшићем, Небојшом Радмановићем и Харисом Силајџићем, како би разговарали о њиховом будућем раду. Заједно, њих тројица могу да имају и треба да имају позитиван утицај на животе и шансе свих грађана Босне и Херцеговине. Желим им пуно среће.

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини.